

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 12 kwietnia 2024 r.

Pozycja 69

POSTANOWIENIE

z dnia 24 stycznia 2024 r.

Sygn. akt Ts 43/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Justyn Piskorski – przewodniczący
Bartłomiej Sochański – sprawozdawca
Jarosław Wyrembak,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 20 listopada 2018 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej A.K.,

po s t a n a w i a:

uwzględnić zażalenie i nadać bieg skardze konstytucyjnej.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej, sporządzonej przez adwokata i wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 27 lutego 2017 r. (data nadania), A.K. (dalej: skarżący) zarzucił niezgodność art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (obecnie: Dz. U. z 2020 r. poz. 722; dalej: ustawa akcyzowa) w zakresie, „w jakim nakłada obowiązek podatkowy w akcyzie – o ile nie została ona zapłacona na wcześniejszym etapie obrotu – na nabywcę wyrobu akcyzowego bez jednoczesnego zapewnienia mu procedury prawnej, której prawidłowe przeprowadzenie dawałoby mu pewność co do tego, czy w wyniku tego nabycia stanie się podatnikiem akcyzy” z art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 2 oraz z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Postanowieniem z 20 listopada 2018 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze dalszego biegu uznając, że nie spełnia ona wymagań określonych w art. 53 ust. 1 pkt 2-3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393, ze zm.). Uzasadnienie odmowy Trybunał oparł o swoją dotychczasową linię orzeczniczą. Postanowienie doręczono pełnomocnikowi skarżącego 27 listopada 2018 r.

Skarżący, reprezentowany przez tego samego pełnomocnika, pismem z 3 grudnia 2018 r. (data nadania) – z zachowaniem ustawowego terminu – wniósł zażalenie na to postanowienie, domagając się nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, w uzasadnieniu powołując się przede wszystkim na poglądy prawne wyrażone w wyroku Trybunału z 12 lu-

tego 2015 r. (sygn. SK 14/12, OTK ZU nr 2/A/2015, poz. 15). W wyroku tym za niezgodne z Konstytucją uznano przepisy dotyczące przypadków nieświadomego przyjęcia przez sprzedającego oświadczenia o przeznaczeniu nabywanego oleju na cele opałowe, zawierającego nieprawdziwe dane. Zdaniem skarżącego, stosując tożsamą argumentację, za niezgodne z Konstytucją uznać więc należy również przepisy nakładające obowiązek podatkowy w akcyzie na nabywcę wyrobu akcyzowego, jeśli nie została ona zapłacona na wcześniejszym etapie obrotu, bez jednoczesnego zapewnienia mu procedury prawnej, której prawidłowe przeprowadzenie dawałoby mu pewność, że w wyniku tego nabycia stanie się podatnikiem akcyzy.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393, ze zm.; dalej: u.o.t.p.TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał w składzie trzech sędziów rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK).

Z wniesionego zażalenia wynika, iż przedmiotem zaskarżenia nie jest jedynie brak określonej procedury w inkryminowanych w skardze przepisach prawa podatkowego, lecz ich ustanowienie bez jednoczesnego wprowadzenia zasad postępowania, umożliwiających podatnikom dochodzenie swoich praw oraz przewidywanie działań organów państwa i związanych z nimi zachowań obywateli. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału może to prowadzić do naruszenia – wywodzonej z art. 2 Konstytucji – zasady ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz wywodzonej z niej zasady lojalności państwa wobec obywateli (wyroki z 17 lipca 2012 r., sygn. P 30/11, OTK ZU nr 7/A/2012, poz. 81 oraz z 6 grudnia 2016 r., sygn. SK 7/15, OTK ZU A/2016, poz. 100) w związku z naruszeniem zasady proporcjonalności (art. 31 ust. 3 Konstytucji) i prawem własności skarżącego (art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji).

Podniesiona w zażaleniu argumentacja doprecyzowuje zatem zarzuty stawiane w skardze konstytucyjnej. Uzasadnia to konieczność merytorycznego rozpoznania skargi, uzupełnionej zarówno pismem skarżącego w sprawie usunięcia jej braków formalnych, jak i wniesionym zażaleniem. Ocena charakteru tak wskazanego sposobu naruszenia konstytucyjnych wolności lub praw skarżącego wymaga bowiem przeprowadzenia analizy merytorycznej kwestionowanej regulacji, także pod kątem niedopuszczalności orzekania (art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK), tym bardziej – co należy przypomnieć – że nadanie skardze konstytucyjnej dalszego biegu na etapie kontroli wstępnej lub uwzględnienie zażalenia na postanowienie Trybunału o odmowie nadania skardze dalszego biegu nie wiąże składu orzekającego *in merito* i nie oznacza konwalidacji jej wad formalnych (zob. np. wyroki TK z: 21 czerwca 2017 r., sygn. SK 35/15, OTK ZU A/2017, poz. 51; 20 grudnia 2017 r., sygn. SK 37/15, OTK ZU A/2017, poz. 90; 23 maja 2018 r., sygn. SK 15/15, OTK ZU A/2018, poz. 35 oraz 28 czerwca 2018 r., sygn. SK 4/17, OTK ZU A/2018, poz. 43, a także postanowienia TK z: 18 grudnia 2018 r., sygn. SK 25/18, OTK ZU A/2018, poz. 82; 16 lipca 2020 r., sygn. SK 15/18, OTK ZU A/2020, poz. 29 oraz powołane tam orzecznictwo).

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.